

چکیده تفسیر سوره احقاف

۱. یادآوری مختصر خداوند متعال از سرزمین قوم عاد و سرنوشت آنها.
۲. بیان دلیل نامگذاری این سوره به نام احقاف.
۳. حروف مقطعه اموری است بین خدا و اولیاء خدا.
۴. در معنای نزول، سه معنا و سه مصداق وجود دارد که با بودن این سه مصداق نزول و تنزیل برکات و یا علوم از جانب خدا تحقق پیدا می‌کند.
۵. کلمه آسمان در قرآن، بمعنای مکان و فضا نیست، بلکه اراده خداست، و زمین هم قلب پیغمبران است نه زمینی بمعنای کره زمین. (آسمان و زمین در معنای دوم محل ارسال و دریافت علم است همانطور که در معنای اول، محل ارسال و دریافت باران)
۶. موارد استعمال باب افعال و تفعیل، ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در زبان عربی چیست؟
۷. موارد استعمال کلمات بای، إلی، علی، فی در نزول قرآن چیست؟
۸. معنای دو صفت عزت و حکمت، به عنوان صفات خداوند متعال.
۹. خداوند متعال نفوذ ناپذیر است و هرگز گریه‌ها و ناله‌ها و ناراحتی و سر و صداها از انسان‌های کافر و گناهکار در وجود خدا تأثیر نمی‌گذارد، با اینکه مولا امیرالمؤمنین (ع) در دعای کمیل عرض می‌کند:
پروردگارا من سلاحی بجز گریه و ناله ندارم!
۱۰. بیان حدیثی پیرامون عفو خدا در قیامت.
۱۱. تعریف کلمه حق و این که به چه چیزی حق می‌گوییم؟
۱۲. خداوند متعال برای خلقت آسمان‌ها و زمین‌ها و آنچه بین آسمان و زمین است اجل، معین می‌کند.
۱۳. مرگ به معنی فناء و نابودی در عالم وجود ندارد بلکه این مرگ‌ها به معنی تغییرات زندگی و انتقال موجودات از حالی به حال دیگر است.
۱۴. شرک در زمانی درست است که آنچه مشرک شریک خدا قرار می‌دهد، مانند خدا یا پیغمبران، گوینده یا آفریننده باشند.

۱۵. وجه امتیاز بین عقل و علم در چیست؟ مگر دانشمندان عاقل نیستند که خداوند به آنها می‌گوید چرا عقل خود را بکار نمی‌اندازید؟

۱۶. مؤمنین و اهل تقوا چه هنر و خاصیتی دارند که مافوق تمامی علما و دانشمندان هستند؟

۱۷. انسان‌ها براساس عقل و ایمان، به دو قسمت تقسیم می‌شوند و فاصله بین این دو قسمت مانند فاصله بین انسان و حیوان درنده و خطرناک است.

۱۸. بیان توجیحات کفار در ارتباط با دعوت انبیاء و دین خدا و پاسخ به آنها.

۱۹. خداوند چنین خواست که مردم برای دین خدا زحمت بکشند و از طریق خدمت، علاقه به دین خدا پیدا کنند و ماهیت آن را بشناسند نه اینکه خدا به کار و خدمت مردم احتیاج داشته باشد.

۲۰. امام (ع): به بعضی از دوستان خود که خیلی حریصند تا دین خدا را ترویج کنند می‌فرماید: کسی را هدایت کنید که به سراغ شما می‌آید، شما دنبال کسی نروید.

۲۱. بیان علت این که خداوند می‌فرماید ایمان یک نورانیت است که من در قلب بندگان خود ایجاد می‌کنم چیست؟

۲۲. بیان قضاوت‌های جاهلانه کفار در آیات یازدهم و دوازدهم این سوره شریفه.

۲۳. چرا خداوند مزد و پاداش بندگان خود را نقد و فوری پرداخت نمی‌کند؟

۲۴. زندگی بهشتی سه نوع سرمایه لازم دارد و این سرمایه‌ها از طریق کسب ادب و معرفت ممکن می‌شود.

۲۵. آیا حکمت صبر، خودداری از ایراد و اعتراض است یا اینکه فوائد دیگری دارد؟

۲۶. بیان سفارش خداوند متعال در مورد پدر و مادر در آیه پانزدهم.

۲۷. کلمهٔ أف فعلی است که از انسان سر می‌زند یا حالتی است که در انسان پیدا می‌شود، که آن حالت مطلوب پدر و مادر و خداوند متعال نیست.

۲۸. تفاوت اطاعت از پدر و مادر با احسان به آنها در چیست؟

۲۹. تفاوت بین عدالت و احسان در چیست؟

۳۰. حقوقی که انسان‌ها بر یکدیگر پیدا می‌کنند بر سه قسم است که رعایت دو قسم از این حقوق را عدالت، رعایت قسم سوم را احسان می‌نامند.

۳۱. احسان چگونه عملی است و ادای حقوق کسی که به انسان احسان کرده است چگونه است؟

۳۲. چرا پیغمبر ص فرمود که هرگز نمی‌توانید حق مادر را تمام و کمال پرداخت کنید؟
۳۳. بیان کیفیت احسان به پدر و مادر .
۳۴. هیچ‌کس نمی‌تواند صد درصد کفر و گناه خود را به گردن کسی بیاندازد!
۳۵. درجات و درکات، از مسیر عمل برای انسان‌ها پیدا می‌شود.
۳۶. علت تفاوت درجه بین انسان‌ها چیست؟ آیا این تفاوت، مربوط به خلقت انسان‌هاست یا از مسیر علم و عمل پیدا می‌شود؟
۳۷. ریاست‌ها و مقام‌هایی که برای مردم پیدا می‌شود، پنج قسم است که چهار قسم آن در نظر خدا محکوم، و یک قسم آن مطلوب است.
۳۸. ریاست اکثر رؤسای عالم بر اساس علم و دانایی منهای استعداد و توانایی است.
۳۹. خلیفه و جانشین خدا چگونه انسانی است؟
۴۰. روبرو شدن کفار با عذاب آتش در دو مرحله، یکی در زندگی دنیا و دیگر در روز قیامت انجام می‌گیرد.
۴۱. خداوند تعالی در قرآن می‌فرماید: ثواب اعمال صالح، ده برابر یا بلکه بی‌نهایت برابر به اهل ایمان برمی‌گردد ولیکن سزای اعمال بد، برابر با همان اعمال بد است نه کم و نه زیاد! منظور چیست؟
۴۲. هدف خدا از خلقت آدم و عالم، پیدایش علم و معرفت به خداوند متعال و ظهور نظام الهی و انسانی در پناه این علم و معرفت است.
۴۳. بیان کلی داستان قوم عاد و رسالت هود پیغمبر که در سرزمین احقاف زندگی می‌کردند.
۴۴. داستان جنیان نصیبین چه بود؟
۴۵. (اعوذ بالله) و (بسم الله) و (لا حول و لا قوة الا بالله) یکی از بهترین اذکاری که از یک طرف رمز کمک گرفتن از خداوند متعال و از طرف دیگر رمز محفوظ ماندن از شر شیاطین غارتگر است.
۴۶. عوامل وسوسه و مصادیق آن عوامل، کدامند؟
۴۷. پیغمبر اکرم (ص) فرموده‌اند: حب الدنيا رأس كل خطیئه محبت به مال و ثروت و... انسان را در راه اطاعت خدا کُند می‌کند یا منصرف و منحرف می‌نماید.
۴۸. آیا جنّ و شیاطین موجودات مستقلی هستند که خداوند خلق کرده است!؟

۴۹. جنیانی که عوامل وحشت آور و وسوسه گر هستند چه ماهیتی دارند؟
۵۰. در تعریف یأجوج و مأجوج گفته اند یکی از گوشه‌هایشان بجای فرش و گوش دیگر بجای لحاف بوده است یعنی چه؟!
۵۱. نقطه شروع بردگی از چه زمانی آغاز شد؟
۵۲. سه لغت جنیان، پریان و دیوان که در فکر و فرهنگ مردم بوجود آمده، لغاتی است که از وجود همان انسان‌های وحشی بیابانی پیدا شده است.
۵۳. عذرخواهی که رهبران جن و پیشوایان آنها در محضر خداوند متعال مطرح می‌کنند برچه چیزی دلالت دارد؟
۵۴. اکثریت انسان‌های ناتوان و کم عقل، جزء جنیان هستند.
۵۵. بزرگترین دشمن انسان، خود انسان است، چطور می‌شود که انسان بزرگترین دشمن خود باشد؟
۵۶. داستان رابطه رسول خدا با جنیان از چه زمانی شروع شد؟
۵۷. حکمت بلند خواندن نماز و دعاها در اوقات خاص مخصوصاً در زمان تنهایی، چیست؟
۵۸. ترجمه آیاتی در شرح گفتگوی جنیان با یکدیگر.
۵۹. منظور از سماوات در قرآن کریم، عوالم آباد و مسکونی است که در آسمان است!
۶۰. بیان حضرت علی ابن موسی الرضا (ع) در تعریف آسمان‌ها و زمین‌های هفتگانه.
۶۱. کلمه آسمان‌ها و زمین‌ها در تعریف انسان‌ها هم بکار می‌رود.
۶۲. تعریف خداوند از آسمان‌ها بصورت طبقات، همان معنای کرویّت است. یعنی آسمان اول بصورت کروی بر زمین و ستارگان احاطه دارد.
۶۳. خداوند سنگی را که قابیل با آن هابیل را کُشت کبریت جهنم نامیده و فرموده همین سنگ و انسان، کبریت جهنم است!
۶۴. دلیل تأخیر ثواب و عقاب به عالم آخرت چیست؟
۶۵. کیفیت رجعت اموات و برگشت آنها به زندگی دوم چگونه است؟
۶۶. گرچه خدا سریعاً کار خود را انجام می‌دهد ولیکن ما مردم، خدا را در اراده خود متوقف می‌کنیم.
۶۷. دلیل تردید خدا در قبض روح انسان، به خاطر تعلیم است.

۶۸. دلایل تأخیر عذاب کفار به عالم آخرت چیست؟

۶۹. از پنجاه هزار سال، ده هزار سال دوره دنیا و چهل هزار سال آن دوره آخرت و بعد از آن ابدیت است.

۷۰. این که خداوند می فرماید: شما انسانها قیامت را دور می بینید و خدا نزدیک، برچه اساسی است؟